

Stadsbyggnadsnämnden

Motionssvar om upprättande av riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden överlämnar stadsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) och Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion om att upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. I motionen yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet. Vidare yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

Behovet av lämpliga platser för lek- och utevistelse är allmänna intressen enligt Plan- och bygglagen (PBL) 2 kap. 7 §. Det allmänna intresset specificeras i 8 kap. 9 § andra stycket PBL där det anges att det ska finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Enligt rådande praxis har kommunen ansvar vid planläggning och bygglovsprövning enligt PBL att bestämma vad som är tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse. Stadsbyggnadsnämnden har tillsyn över att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd följer plan- och bygglagstiftningen. Stadsbyggnadsnämnden är också tillsynsmyndighet för underhåll, säkerhet och tillgänglighet på lekplatser inom kommunen, vilket gäller alla lekplatser på kvartersmark, skolgårdar, förskolegårdar och allmän plats enligt 8 kap. 15§ PBL.

Vid handläggning av detaljplaner och bygglov som berör skolor och förskolor saknar kommunen i dagsläget riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. Detta medför vid Stadsbyggnadsförvaltningens handläggning av detaljplaner och bygglov ett tidskrävande arbete att bedöma vad som är lämplig yta för lek- och utevistelse.

Vidare saknas även kommunövergripande kvalitativa mål och krav för skolgårdsmiljöer vilket försvårar Stadsbyggnadsförvaltningens tillsynsarbete.

Boverkets allmänna råd ”Ge plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö” (rapport 2015:8) anger rekommendationer för tillämpningen av PBL. Boverkets allmänna råd anger att ett rimligt mått för grundskola kan vara 40 kvm friyta/barn i förskolan och 30 kvm friyta/barn i grundskolan. Vid detaljplaneärenden i centrala Eskilstuna har Boverkets rekommenderade dimensioner visat sig vara svåra, eller omöjliga, att uppnå. Planavdelningens kartläggning av befintliga grundskolegårdar i stadsbyggden visar även att såväl kommunala skolgårdar, såväl som friskolors gårdar generellt inte lever upp till de allmänna råden.

För Stadsbyggnadsförvaltningen är det viktigt i kommande arbete med riktlinjer att sätta en rimlig lägsta nivå för skolgårdsmiljöer i kommunen gällande både kvalitativa mål gällande ytor och kvalitativa mål inför projektering och tillsyn. Riktlinjerna bör ta hänsyn till olika stadstyper och hantering av skolgårdsmiljöer i mindre tätorter och på landsbygd. Eftersom stadsbyggnadsförvaltningen handlägger ärenden som berör skolor med både kommunal och privat huvudman bör likabehandlingsprincipen följas och riktlinjerna bör således gälla för alla skolverksamheter oavsett huvudman inom kommunen.

Stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till upprättande av riktlinjer för skolgårdar. Riktlinjerna kan effektivisera arbetet med detaljplaner, bygglovsprövning och vid lokalisering av lägen för framtida skolor i den översiktliga planeringen. Riktlinjerna kan även bli ett underlag för huvudmän och fastighetsägare vid deras planering och i förlängningen förenkla plan- och byggprocessen som helhet. Eftersom riktlinjer för skolgårdar övergripande berör stora delar av Stadsbyggnadsförvaltningens verksamhet så bör Stadsbyggnadsförvaltningen finnas representerade i såväl arbetsgrupp som styrgrupp i kommande arbete med framtagande av riktlinjer.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planavdelningen

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Anna Ekwall
Planchef

Motion till kommunfullmäktige

Upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar

Bra skolgårdar med tillräckliga friytor är en viktig fråga som inte får underskattas. Skolgårdar som inbjuder till fri lek är betydelsefulla för likväl fysisk, social som mental hälsa. Forskning visar att tillgång till skolgårdar med varierad vegetation och topografi har en positiv inverkan på barns lek och därmed deras utveckling och skolresultat. Att tidigt skapa vanor med mycket rörelse, inte minst utomhus, är även en bra investering för ett framtida fysiskt och psykiskt välbefinnande. Att bedriva pedagogisk verksamhet i utomhusmiljöer kan dessutom förstärka inläringen och utgöra ett komplement till undervisningen i klassrummet för alla skolans ämnen.

Skolgårdens betydelse för barns lek, lärande och hälsa lyfts bland annat fram i Boverkets rapport ”Gör plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö” (rapport 2015:8). Den rapporten visar även på hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering och utformning. Rapporten ligger också till grund för de allmänna råd som Boverket arbetat fram för skolgårdar (2015:1).

Trots att Boverket arbetat fram allmänna råd för skolgårdar så visar en undersökning som Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort att skolgårdarnas genomsnittliga storlek minskar på flera håll i landet. På vissa ställen finns det inga skolgårdar alls. I till exempel Uppsala kommun är sju procent av skolgårdarna för små, i Blekinge är siffran tio procent.

Eskilstuna kommun saknar idag egna mål och riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. En konsekvens av detta blir att bedömningar blir olika i fall till fall och att det saknas en tydlig hållning i att prioritera de värden som en bra skolgård med tillräckliga friytor medför.

Många kommuner i landet har antagit egna lokala riktlinjer som omfattar både yta och kvalitet för sina skolgårdar. Kommuner som Uppsala, Huddinge, Göteborg, Lund och Malmö har till exempel antagit riktlinjer som säger att skolgårdar ska ha 30 kvadratmeter eller mer per barn.

Vi anser att det finns ett stort behov av att ta fram lokala riktlinjer för att på allvar kunna värna och utveckla trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Miljöpartiet:

- att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Magnus Arreflod (MP)

Marielle Liikanen (MP)

Miljöpartiet de gröna i Eskilstuna
Kungsgatan 10
632 20 Eskilstuna

E-post: eskilstuna@mp.se

§ 107

Motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar (KSKF/2016:327)

Beslut

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- Att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Remiss från kommunstyrelsen

Motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar - inlämnad av MP

Ärendet remitteras till er för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 5 oktober 2016.

Remissinstanser

Barn- och utbildningsnämnden
Torshälla Stads nämnd

Ansvarig handläggare på kommunledningskontoret

Marita Skoog
Sara Molander